

Goed koppen loont

Bij (te) diep koppen is het bietverlies al snel tientallen euro's per hectare. Bietverlies bij goed kopwerk kan beperkt blijven tot enkele euro's per hectare. Het advies 'wel kop maar geen groen' betekent in de praktijk: minder dan 5% te diep gekopte bieten en maximaal 5% bieten met bladstelen langer dan 2 cm. Heeft u bietenleveringen met minder dan 5% koptarra, dan is er waarschijnlijk te diep gekopt.

Over de meegeleverde hoeveelheid kop betaalt u geen tarrabijdrage meer. Hoger koppen is daardoor financieel aantrekkelijk, omdat dit het bietverlies door te diep koppen tot een minimum beperkt. Voorkom wel levering van bladresten. Met moderne ontbladeraars en koppers (ook wel nakoppers of scalpeurs genoemd) met een kopdikteregeling is goed kopwerk mogelijk. De sleutel voor het beste financiële resultaat ligt in de afstelling in het veld.

Kopdemo's tonen belang afstelling

In 2006 (Biddinghuizen) en in 2007 (Colijnsplaat) zijn kopdemo's gehouden met daaraan gekoppeld metingen. De demonstraties werden uitgevoerd met praktijkmachines. Vanuit de cabine was het kopsysteem met kopdikteregeling in te stellen. Zie de over beide jaren gemiddelde resultaten in figuur 1. Bij de optimale instelling (gemiddeld 5% koptarra) was het aantal bieten met bladresten beperkt tot 5% en het percentage te diep gekopte bieten tot 3%.

In tabel 1 zijn de financiële gevolgen voor de verschillende kopinstellingen weergegeven.

Onder goede omstandigheden kan dus bij een optimale afstelling het verlies als gevolg van te diep koppen beperkt blijven tot enkele euro's per hectare. Bij een koptarpercentage van minder dan 5% is te diep gekopt.

Praktijkadvies

Het advies voor de praktijk is de suikerbieten dusdanig te ontbladeren en te koppen dat minimaal 90% van de bieten goed gekopt is, maximaal 5% bieten bladresten hebben en maximaal 5% te diep gekopt is (zie figuur 2).

Kop dus niet te diep, maar verwijder wel alle blad. De industrie geeft immers een boete bij te veel groen (bladresten en onkruid). In ernstige gevallen kan men zelfs de bieten weigeren. Bovendien geven bladresten hogere suikerverliezen in bewaarhoppen.

Te diep koppen kost altijd geld. Bij 1 centimeter te diep koppen gaat 7 tot 12% van de biet verloren, bij 2 centimeter ligt dit tussen 15 en 28%.

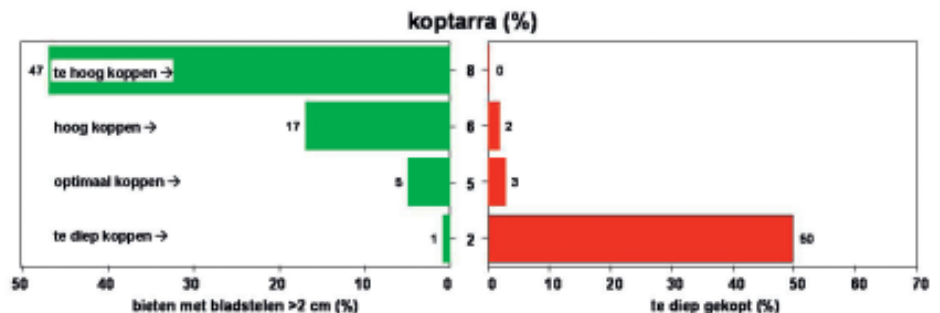
Afstelling ontbladeraars en koppers

De juiste hoogte van de ontbladeraar is onder andere afhankelijk van het type kopper. Koppers met kopdikteregeling zorgen dat de grootste bieten, die al gekopt zijn door de ontbladeraar, niet nog meer gekopt worden. Het mes verdwijnt

(Figuur 3) Een veertand boven het kopmes voorkomt dat bladpruikken met de bieten meegaan en meetellen als tarra.

dan achter de taster. Zorg dus voor koppers met kopdikteregeling. Met een afstrijker achter het kopmes (zie figuur 3) worden de bladpruikken direct opzij gelegd en kan de ontbladeraar iets hoger worden afgesteld (bladpruikken van 1-3 cm); bij hoger koppen is dat gunstiger voor de werking van de kopsessen. Een goede afstelling van de ontbladeraar en koppers is vereist om te veel blad en te diep koppen te voorkomen. Bij de kopdemo's werden verschillen in kop-

(Figuur 1) Percentage bieten met bladstelen (>2 cm), koptarra en percentage te diep gekopte bieten bij vier verschillende kophoogte-instellingen (kopdemo's Biddinghuizen 2006 en Colijnsplaat 2007).

Rubriek onder verantwoordelijkheid van IRS

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom
Telefoon: 0164 274400 Fax: 0164 250962
E-mail: irs@irs.nl Internet: www.irs.nl
Eindredactie: Jurgen Maassen

Tabel 1. Bietverliezen en berekende financiële gevolgen bij verschillende kopinstellingen bij een bietenprijs van 35 euro per ton (kopdemo's Biddinghuizen 2006 en Colijnsplaat 2007).

koppen	koptarra (%)	bietverlies door te diep koppen (t/ha)	bietverlies door te diep koppen (€/ha)	boete voor groen (€/ha)	totaal verlies (€/ha)
te hoog	8	0	0	geweigerd	geweigerd
hoog	6	0,11	4	120	124
optimaal	5	0,28	10	0	10
te diep	2	8,57	300	0	300

(Figuur 2) Advies voor kopwerk.

		advies	toelichting
biet met bladresten		<5%	Bladresten zijn zeer nadelig bij bewaring en suikerwinning. Bij meer dan 15% bieten met bladstelen volgt een boete. Bij meer dan 30% bieten met bladstelen wordt de levering geweigerd.
goed gekopt		>90%	Links de ideaal gekopte biet. Bij dit kopwerk is het verlies minimaal. De rechtse biet toont de ondermarge van wat wordt bestempeld als goed kopwerk.
te diep gekopt		<5%	Te diep koppen kost geld. Bij te diep koppen zijn de vaatbundelringen van de biet zichtbaar. Kopwerk opnieuw instellen als meer dan 1 op de 20 bieten te diep gekopt is.
scheef gekopt		<3%	Scheef koppen geeft bietverlies en/of bladresten. Belangrijkste oorzaken: te snel rijden (sneller dan circa 6 km per uur) of het gebruik van botte kopmessen.

verlies gevonden tot een omvang van het rooitaref. Alle reden om in het veld het kopwerk te controleren. Pas bij afwijking de afstelling direct aan. Benut Betakwik

Bietverliezen (www.irs.nl) om zelf het rooiwerk te beoordelen.

Frans Tijink en Toon Huijbregts

Merendeel is zich niet bewust van een besmetting

Uit onderzoek onder 52 bedrijven uit het SUSY-project bleek dat 60% van de percelen ongemerkt een besmetting met witte bietencystealtjes heeft. Dit betekent dat er onopvallend helaas nog te veel opbrengst blijft liggen als gevolg van schade door witte bietencystealtjes.

Ook al denkt u geen besmetting te hebben, voer toch regelmatig een bemonstering voor witte bietencystealtjes uit. Op deze manier krijgt u inzicht of het perceel besmet is en hoe hoog deze is. Vanaf een lichte besmetting (150 eieren en larven/100 ml grond) is de inzet van witte bietencystealtjesresistente rassen al rendabel, vooral in droge jaren. Bemonstering is mogelijk in de periode

vanaf de oogst van het hoofdgewas tot het zaaien. Na de teelt van een kruisbloemige groenbemester, koolsoorten of spinazie mag men binnen een half jaar geen monster nemen. Eventueel nieuw gevormde cysten neemt men dan niet in het onderzoek mee, waardoor een verkeerd beeld van de besmetting ontstaat. In Betakwik 'Verloop besmetting witte bietencystealtjes' (www.irs.nl) zijn gevolgen van veranderingen in een bouwplan op de hoeveelheid bietencystealtjes te zien.

30 oktober: kopdemo

Als onderdeel van de praktijkdag 'suikerbieten op de lichte grond centraal' wordt op 30 oktober op PPO-locatie 't Kompas (Valthermond) een kopdemo gehouden. Met een praktijkmachine wordt het effect van verschillende instellingen gedemonstreerd.

Net als in Colijnsplaat in 2007 worden hopen aangelegd waar de verschillen in kopwerk goed te zien zijn. Vorig jaar was er veel belangstelling

voor de profielkuil en de bijbehorende uitleg. Ook dit jaar wordt veel belangstelling voor dit onderdeel verwacht.

Team Reifenregler (Duitsland) laat ook op 30 oktober middels cilinders zien dat goed bodembeheer en brandstof-besparing gelijktijdig mogelijk is door met de juiste (lage) bandspanning te werken.

Deze praktijkdag is een initiatief van PPO, IRS en Suiker Unie. Meer informatie over deze en andere programmaonderdelen kunt u vinden op www.irs.nl.